

Борбата

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, НА ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕННИЯ ФРОНТ

ВЕЛИКО ТЪРНОВО • ВТОРНИК • 23 ЮЛИ 1968 г. ГОДИНА XXV • БРОЙ 88 (2435) ЦЕНА 2 ст.

Признателността на поколенията

Народът тачи паметта на героите ★ Вишовград не помни такива празненства ★ Тържествена заря
★ Откриване 12-метров паметник ★ Венци за героите ★ Възпроизвеждане на епичната битка

Историята на Вишовград започва някъде в праисторическата епоха. Но от тези древни времена до наши дни борческото село не помни по-импозантни празненства от големите възпоменателни тържества, които се състояха в събота и неделя по случай вековния юбилей от двете епични битки на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа на Вишовградско землище. През тези незабравими дни народът от близки и далечни селища отдалека вълнувана почит към епохалното дело на храбрите български юнаци, които загинаха за свободата на поробеното Отечество. Точно преди едно столетие, на 8 (20) юли, храбрите юнаци от легендарната чета обезсмъртиха имената и делото си в неравния бой с многохилядния османски неприятел в местността Дълги дол, където се състоя третата битка на четата. На другия ден в местността Канлъ дере, в четвъртата битка на четата по пътя за хайдушкия стар Балкан, бе разбит от османските орди лобимият войвода Караджа.

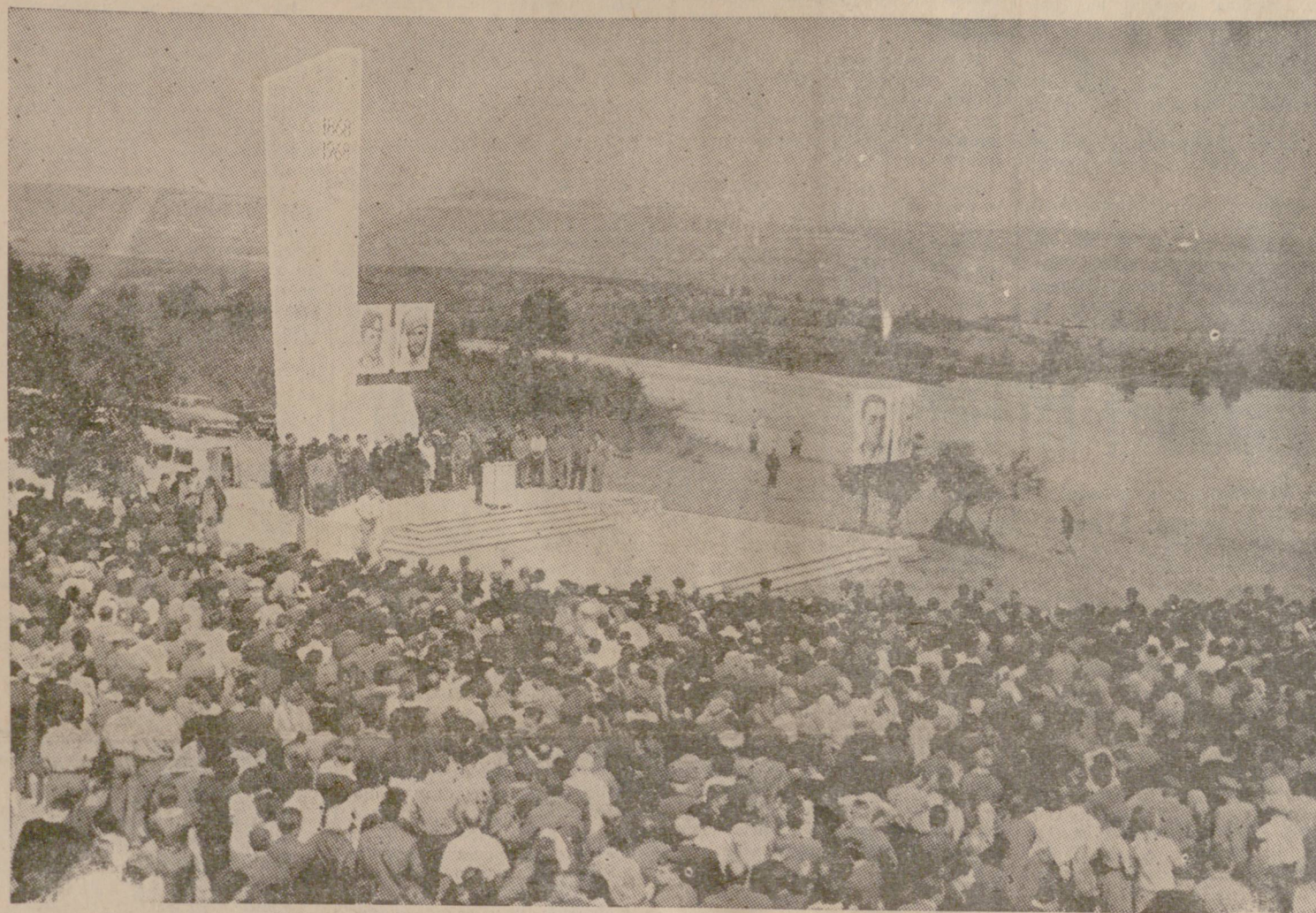
Сто години от онези паметни дни, при спомена на които всяко българско сърце се изпълва със законна гордост.

За да почетат чувствения подвиг на шепата български юнаци, в събота вечерта в героичното село се събраха хиляди хора. Вишовград ги посрещна в празнична премяна. На входните врати на селото бяха поставени грамадни емблеми, улиците и площадът бяха окичени със знамена, с портрети, лозунги и плакати. Заприжва народ — млади и стари, дошли тук със съкровено желание да оставят частичка от своите сърца, да се поклонят пред паметта на безсмъртните, да изживеят неповторими мигове.

Духовата военна музика засвири бойни маршове, революционни, възрожденски и хайдушки песни. Хилядното мнозинство изпълни площада на селото.

Потоктът от хора се отправил към читалищната сграда, където стана тържественото откриване на новата музейна сбирка.

Жени и девойки в пестри национални северняшки носии заеха места на площадката при паметника — членовете на народния хор при читалището в Селмер запяваха сърцата с прекрасните си изпълнения. Скъпи гости на тържествата бяха членовете на младежкия народен хор и оркестър

Многохилядното мнозинство се е събрало пред белокаменния паметник в м. Дълги дол. На трибуната другарят Йордан Костов чете своя доклад.

от родното село на легендарния войвода Стефан Караджа — Стефан Караджово, Ямболокско, които изпълниха песни за своя велик син, бунтовник и войвода. Настъпи тържествен миг. Стройните редици на курсантите от ВНУ „В. Левски“ предизвикаха възторг у присъстващите, изпълнили до краен предел площада. Прозвучаха отзивисти ракекти: „Сбор, заря!“ „Роти, ми нол!“ Завуца любимата мелодия на „Мила Родино“. Мнозинството пританя.

Нови команди за рапорт. Командирите на ротите и на пионерската дружина от Хаджилитово, които е предпрелиа поход по стъпките на четата от Янково гърло до Бузлуджа ра-

портуваха, че ротите и дружината са строени за тържествената заря. Встъпват думи за значението на легендарната чета произнесе зам.-председателя на Общинския народен съвет във Вишовград Стефан Русев. След това директорът на основното училище във Вишовград Трифон Петров изнесе доклад за бойния път на хаджилитовци и за техния безпримерен подвиг.

Вечерна проверка. Народ и армия поделят скъпите слова на националния химн и на „Тих бял Дунав“ — площадът ехти от възторг и ентузиазъм. Към небето се понасят разноцветни ракети. Фойерверки обляват цялото село. Картечиният огън не стихва.

(Продължава на 4 стр.)

Състезание между най-добрите шофьори

И тази година ръководството на ДАП — клон Елена организира състезание между най-добрите си шофьори.

На 21 юли при голям интерес беше наблюдавано от гражданството състезанието за майсторско кормуване и икономия на гориво. Колоната от 28 автомобила, разпределена на шест групи, потегли по определен маршрут — бензиностанцията, паметника на руските братя, с. Усон, по научения стръмен терен край опитното поле — до филала в с. Неювци. Тук на очертаната върху зелената моравка се пороиди амбицията за майсторско управление на автомобила, най-бързо преминаване през последователните вратички, обиколка на кръг с въже, опънано от шофьора и гариране в определени квадрати.

От различните групи бяха излъчени първенците-шофьори Стоян Боджиев, Стефан Добрев, Никола Мартинов, Петър Петров, Стефан Николов и Първан Добрев. Те бяха изградени с часовници и фотоапарати, а всички участници в състезанието получиха по една прочитна книга.

К. Иванов

Фуражният завод -- в пробна експлоатация

ПЪРВИТЕ ТОНОВЕ ФУРАЖНИ СМЕСКИ ★ НЯКОИ КООПЕРАТИВНИ СТОПАНСТВА НЕ ДОСТАВЯТ НУЖНАТА СУРОВИНА

Един нов завод влиза в строй. Един модерен, високопроизводителен завод започва да дава своя принос за покриване на животновъдството. Пробите със зърно във фуражния завод — Горна Оряховица се правят от четвъртък и вече са произведени около петдесет тона фуражни смеси. Постепенно на товарвани, машините и съоръженията работят безупречно. Една част от получаваната продукция е меласирана, друга част е гранулирана. А от вчера започна и прибавянето на мазнини.

В тези напрегнати дни, когато предприятието е в пробна експлоатация, кооперативните стопанства в Лясковец и Сушица изпълняват похвално своите задъл-

жения към него. Сравнително малки количества царевича изпратиха ТКЗС в Поликраище и Камен. Въпреки че на всички стопанства са предложени договори, не основателно болшинството от тях се въздържат да внасят зърно. А качествата на получаваните фуражни смеси са безспорни. Трябва да се направи всичко възможно още в началото на завода да се осигурят повече суровини. Това е в интерес на животновъдството и кооперативите, в интерес на народното стопанство.

Задимиха комините на Захарната фабрика

След три и половина месеца ремонт Захарната фабрика при Държавни захарни заводи — Горна Оряховица вчера отново запустира.

В търбопроводите нахлу мощната струя на парата и познатият грохот се понесе навред. Частливците да дадат „зелена улица“ на преработката на тръстикозахар бяха хората от „червена смяна“ с ръководител инж. Гагю Влайков и манипулант Радослав Шрунц.

Първият ден работата протече добре, което говори за голямото усърдие на колектива през пемонтния период.

Ст. Градинарова

Дневни * вести

СРЕДНОШКОЛСКАТА бригада от 60 осмокласници, работила в ДСП „Булгарплод“ — Горна Оряховица, вчера за върши своята смяна. Отчетен беше чист приход от 580 лева, който бригадирите внесоха във фонда за построяване на младежки дом в Горна Оряховица.

На тяхно място дойде втора смяна от 60 души, която ще помага в работата на предприятето.

НОВИ РЕКОРДИ по стрелба постигнаха великотърновските състезатели Петър Петков в стандарт 15+16 и Йордан Христов в стандарт 3×20 МК пушка, който покри изискванията за кандидат-майстор на спорта. Тези успехи бяха завоювани по време на републиканското първенство по стрелба за юноши и девойки в София.

ФЕСТИВАЛНИТЕ влакове, преминаващи през гара Горна Оряховица, ще бъдат най-сърдечно посрещани от горнооряховските комсомолци. От 24 юли Градският комитет на Комсомола организира митинги и тържества по време на престойта на влаковете и от крива информационно бюро с преводачи-комсомолци.

ПО СВЕТА ★ ПО СВЕТА ★ ПО СВЕТА

РЕВАНШИСТИТЕ ПРОЯВЯВАТ АКТИВНОСТ

МОСКВА, 22 юли (ТАСС) — Реваншистките организации на Западна Германия отдавна точат ножове срещу независима социалистическа Чехословакия, пише днес в „Правда“ боенският кореспондент на вестника Владимир Михайлов, като коментира засилката се през последните дни провокационна дейност в Западна Германия против Чехословакия и другите страни на социалистическия лагер.

Бонските политици, съобщава кореспондентът на „Правда“, бързат да отидат в Прага открито и инкогнито. От границите съобщават, че „потоктът на идващите от Западна Германия в сравнение с друго време нараства в някои дни 2—3 и повече пъти“.

Като отбелязва, че сега се е развил своеобразен спорт — „да се изпробва проходимостта“ на чехословакските граници в различни участъци, авторът дава изгледно изказване на кореспондент на западногерманския вестник „Райншпигел“, който се е отправил за Прага по автобиса, обявява в кал Съветския съюз и другите социалистически страни, хвали един в Чехословакия, осъжда други. Като че ли е у дома си.

„В грохота на пропагандните атаки на Бон срещу социалистическите устои в Чехословакия, против общността на социалистическите държави, пише в заключение кореспондентът на „Правда“, през последните дни се чу и трясъкът на танкови гусеници. Близо до границите на Чехословакия и в съседство с границата на Германската демократична република, както сега тук б е официално съобщено, се подготвят най-големите маневри на Бундсвера.

ПРОТЕСТНИ НОТИ НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ НА КАМБОДЖА

ПНОМ ПЕН, 22 юли (ТАСС) — В публикувани на 21 юли в Пном Пен ноти Министерство то на външните работи на кралство Камбожда изразява протест срещу правителството на САЩ и сайгонските власти във връзка с новите нарушения на въздушното пространство на Камбожда от американско-южно-вьетнамската авиация.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ДЖ. УОЛЪС

НЮ ЙОРК, 22 юли (ТАСС) — Бившият губернатор на Алабама, отявленият расист Дж. Уолъс, който се кандидатира за

„Бригадирско лято — 68“

С ДЪРЗОСТТА НА МЛАДИТЕ

В консервна фабрика „Панайот Цивков“ — Горна Оряховица работят студенти — бригадир от ВПИ „Братя Кирил и Методий“. Ръцете на момичетата посигат към полуобелените плодове, карминеночервените плодове се задържат в пръстите, а водата се процежда надолу. Бърз поглед — повредените плодове се отделят, ножчетата извършват своята работа — и здравите заемат местата си в кулчиците.

И така пъл ден. Пръстите се движат механично, всеки жест на Ганета Добрева е отмерен, движенията на Йорданка Йорданова са строго ритмични. Водата не може да се успокои, отразените образи са винаги нагърчени, пръстите се протегат, шайгите равномерно се пълнят, отстъпват място на празните, качаши своя ред. Ден след ден — упорита, напрегната работа.

Петър Пасков, началникът на цеха, протегат ръка и казва:

— Долен съм от тях. Работят качествено, изпълняват си нормите, но чувствавам, че могат още, защото всеки ден успехите им се увеличават. А и ние се стремим да осигурим подходяща работа.

Студентите от бригадата „Димитър Дюлгеров“ алагат всичко в твоя си. През ръцете на Димитър Коларов и Атанас Романов са преминали много домати, намерили мястото си в консервните кутии, Атанаска Младенова е вид твоя в работата си.

Наближава обед. Някои вече са поизвършили, водата се писква по работните места. Навсякъде чистота. „Ние не поднасяме изненади на купувачите“ — напомнят бригадирите. И наистина, до сега не е върнато нищо, минало през техните ръце. Работата завършва, негодните плодове се изсилват на куп, помещението се изчиства. След всеки работен ден командирът проверява какво е изработено и знае — през седмицата 10 т белени домати, 3 т праскови. Средна зарплата — 2.10 лв., и то още докато не са приобили умение и сърцаност.

Разговорът продължава. Научавам за вечерта на патрона и съпротивителното движение в Горнооряховския край, за вечерта, посветена на фестивала. Бригадирите говорят неспирно, гласовете им се прекъсват, допльват. спорят. И във всичко, за което разказват, личи желанието на командира на бригадата Пейчо Вучков и комсомолския секретар Асен Станимиров да направят бригадирските дни интересни.

Димитър ВЕДЪР

ВЪЗРОДЕНА, СОЦИАЛИСТИЧЕСКА ПОЛША

22 юли — Национален празник на Полската народна република

Вчера братският полски народ чувствава по най-тържествен начин своя национален празник. На 22 юли 1944 година в първия полски град, освободен от хитлеристките нашественици — Люблин, Полският комитет за национално освобождение въвежда своя първи манифест.

Оттогава изминаха 24 години. С огромни усилия и всеотдаен труд полският народ с помощта на Съветския съюз и другите социалистически страни издигна от разрушенията своите нови градове, възстанови унищожената почва изцяло промишленост и изостаналото селско стопанство, създаде новата социалистическа култура и наука.

На своя 24-ти рожден ден Полската народна република, целият 32-милионен полски народ гледа с оптимизъм в бъдещето. В нерушим съюз, в братска дружба и сътрудничество със Съветския съюз и другите социалистически страни той уверено и неуморно изгражда своята социалистическа родина, укрепва мошата на братското семейство на социалистическата общност.

ОТПЛАТА ЗА УСЪРДИЕТО

Една от най-главните задачи, на която са подчинени сега усърдието на животновъдите от ДЗС — Велико Търново, е да се грижат колкото се може по-добре за всички продуктивни крави и изпълнят на всяка цена плана за продукцията мляко. А годишната производствена програма е твърде напрегната, не е съобразена с изненадите, които същата ни предлага. Трябва да наложим и предел на народното стопанство 1309 т мляко.

Като естествен резултат да добрите грижи са били винаги и добрите успехи. Полугодието отмина с неизпълнение на плана. Ако трябва все пак да направим едно сравнение с постигнатото през първото шестмесечие на миналата година, виждаме, че въпреки изключително тежките условия сега, общата продукция е

с около сто тона повече.

При средна годишна продуктивност от крава 2800 л са постигнати 1400. Кравефермата във филал Беляковец има за полугодieto 1700 л средна продуктивност от крава, а във филал Дебелец — 1550. Тук обаче общият план за шестмесечие е изпълнен с по-висок процент — 58.98 на сто, а в Беляковец — 51.

Второто полугодие, когато количеството на сочни фуражи значително намалява, ще бъде период на истинско изпитание за животновъдите от ДЗС — Велико Търново. Дали ще съумеем да запазим равнището на продукцията от първото полугодие и изпълним годишния си план, е голям въпрос, на който бихме желали да дадем само положителен отговор.

И. КОПАРАНОВ

ОБИЧАХА ГО ВСИЧКИ

На 27 юли се навършват 50 години от рождението на предания син на народа и Партията, смелия политически комисар на Горнооряховския партизански отряд д-р Върбан Генчев. По този повод поместваме спомени на д-р Алекс Пейков.

Учихме заедно само в последния клас на Великотърновската мъжка гимназия. Преди това аз го бях виждал само отдалеч, слушал бях неговото кратко слово пред група курсисти по есперанто, на които той бе преподавател. Пред мен стоеше сириозен, спокоен младеж, с проблясващи весели пламъчета в очите. Не бе много красноречив, но бе логичен и убедителен.

Истински го познавах обаче, когато се облягахме в процеса на учебната и обществената ученическа дейност в класа, в когото на ученическите взаимоотношения и особено в работата на ремонтовите маркс-ленински кръжоци. Оттогава ние двама-та останахме неразделни през всичките перипетии на студентските борби, та чак до неговите последни трагични дни.

Не знаех как го привличах, но тези качества, които той притежаваше, предизвикваха у мене още от първите дни на нашето познание силни другарски чувства на привързаност и ярост. Това, което привличаше силно и специално веднъж завинаги, бе простотата в обръщението към околните, неговата добротата и искреността, без апелативното му доверие към другаря, когато вече познавах, готовността му да се отзове всецяло на нуждите на другите. Веселият му и закънтив нрав като че украсяваше доброта, искреността и доверчивостта и те се разкриваха по-ярки, по-привличащи.

През пролетта на 1937 г. ученическото есперантско дружество във Велико Търново реши да организира и проведе седмична за популяризиране идеите на международния език есперанто. Тъй като това дружество бе напълно под влиянието на РМС, седмичната трябваше да се превърне в един мощен апел към ученическата младеж за братство и солидарност с другите народи. Върбан бе в центъра на подготовката на тази седмична. Той прояви своята разумна съдържаност, чувство за такт и умение да се владее, както и да овладява развълнуваните маси. Всеки може да си представи колко трудно се овладява възбудена, възлунваща се и кипяща от негодувание маса от млади хора, готова всеки момент да се хвърли в бой с голямо ръце срещу легионерите и полицията. За да овладее такава стихия, човек трябва да притежава изключително обаяние на словото. У Върбан то не бе гръмкогласно, нито заплашително, нито повелително. Силата на логичната мисъл, на самообладанието и излъчваното спокойствие и уравновесеност от цялата негова фигура насяхаха успокоение и трезвост, угасяха изблични страсти. Даже и на заключителното утро в салона на читалището „Искра“, когато развълнуваните се леглиери с камъни, дървета и железни предмети тропяха и удрияха през цялото време отън, изпълнителите и публиката не се смутиха, не се поддадоха на провокацията — изнесоха и из-

слушваха програмата спокойно. Така агитационната седмичка протече на висотата на голяма политическа активност, без нито един инцидент.

През есента на 1937 г. с Върбан постъпихме в Медицинския факултет на Софийския държавен университет.

Този период бе на БОНСС, чийто членове с Върбан бяхме от есента на 1937 г., период на политическо проследяване, на политическо завоюване на студентските маси, които в огромното си мнозинство бяха дъщеряри и синове на народа. Водехме борба за изтръгване на всеки студент от пагубното влияние на шовинистичните буржоазни студентски организации и правилното му политическо ориентиране в обществен живот и в науката. На Върбан се падна задачата да действа на учения фронт. Това се предопределяше от факта, че още от първата година той се затвърди като един от първите по успех в курса, проявяващ широки интереси към различните медицински дисциплини. Особено голям интерес събуждаха у него проучванията на великите руски учени-физиолози Сеченов, Вендески и Павлов за дейността на главния мозък.

От началото на 1939 г. настъпи друг период в дейността на БОНСС. Той беше посветен на масовите политически акции, които се обуславяше от агресивните действия на германофашисткия империализъм в Европа. Сега вече Върбан най-добре можеше да разгърне своите дарования на голям организатор, ентузиастичен комунист, теоретично подготвен марксист, умен ръководител и умен конспиратор. Ние го виждахме напред. Той бе навсякъде, където бе необходим, вършеше всичко, което бе нужно. Забележителното у него бе голямата скромност. Никога не парадираше пред другарите си, че е те хен ръководител. Вред кипеше на студентската активност той почти не се забеляваше. Агенти на Гешев и не подозираха, че зад този скромен, добродушен, винаги усмихнат се младеж се крие такъв конспиратор и деец на БОНСС.

Лятото на 1941 година. Настъпи най-напрегнатият период от историята на народите.

Върбан без колебание продължи поетия път. Приел с цялото си сърце задачите, поставени от Партията и БОНСС, той стана неуморим техен функционер. Погълнат изцяло от работата по изпълнението им, той разсянаше, организираще, ръководеше, инструктираще. Неговият начин на контрол бе също особен, специфичен негов. Контролираните другари или не забелязваха, че се извършва проверка на работата им, или пък по гъвкава в дън земя от срам подласкава, но пълен с дълбок упрек поглед на Върбан.

През лятото на 1942 г. голяма част от ръководството на БОНСС бе заловено от полицията. Разпити, побоища, инквизиции в дирекцията на полицията. Върбан окаяваше всеки момент да бъде потресен и за това се укриваше. Той не бе изведен на полицията до това време, но се намери човек, негов близък другар, който не издържа на жестоката инквизиция, съобщи имената на своите събличници, между тях и то ва на Върбан.

Ала Върбан не се даде в мръсните ръце на гешевите агенти. В ранната септемврийска утрин те намериха леглото му празно, каватирата му на ул. „Капитан Дрангов“ напусната.

Върбан Русинов Генчев, вече със смъртна присъда, бе поел трудния, но славен път на откритата въоръжена борба срещу тъмните сили на реакцията и душители на прогреса — стана народен партизанин.

ЕЛЕНА — ТУРИСТИЧЕСКИ ЦЕНТЪР

В Дома на профсъюзите в град Елена се състои редовна сесия на Градския народен съвет. Председателят на изпълкома Христо Недялков прочете доклад за работата на съвета и ръководствата на масовите организации за превръщането на Елена в град на вътрешния и международния туризъм.

Отношение по повдигнатите проблеми в доклада взеха съветници и граждани.

Заместник-председателят на изпълкома на Окръжния народен съвет Панчо Иванов говори по въпросите, които сега стоят пред Градския народен съвет и масовите организации за превръщането на града в китен и привлекателен център.

Гост на сесията бе и проф. Иван Петров от ВИИ „Николай Павлович“ — София. Той даде редица съвети за опазване историческите паметници на града.

Цени препоръки направи и първият секретар на Градския комитет на БКП Стоян Буюклиев.

Сесията прие решения.

К. Василев

Да установим историческата истина!

ПРЕЗ ПАВЛИКЕНИ ЛИ МИНАВА БОЙНИЯТ ПЪТ НА ХАДЖИДИМИТРОВАТА ЧЕТА?

В своята книга „Четата на Хаджи Димитър и Стефан Каралджа“, издадена през 1967 г., Зина Маркова проследява бойния път на четата от слиянето ѝ на български бряг край с. Вардир до връх Бузлуджа.

За пътя на четата подробно разказва Захари Стоянов в книгата си „Четите в България“. Той обаче отбелязва, че е допуснал грешки в описанието на местностите, където са станали битките. Това е обяснимо — буржоазната власт след Освобождението не му е осигурила средства и превоз, за да мине с живите четници по тези места и да фиксира точно пътя на четата. „Трябвало да бъде човек и богат — пише Захари Стоянов, — а богатите у нас малко искат да знаят кой е бил Хаджи Димитър.“

Пътят на четата от Дунава до Карановската лозя е преминал деном. Предполага се, че още тогава, на времето, е уточнен от очевидци. Няма противоречия и за пътя от Карановската лозя до Карапановата кория.

Пътят обаче до Павликени, преминал за една бунтовна нощ (на 7 срещу 8 юли), си остава до днес неизяснен. През кои местности на Патреш, Недан и Павликени са минали четниците не се знае точно.

Бойният път на четата от Карапановата кория до Павликени и Росица е проследен от Зина Маркова само с едно изречение. По същия повод Бачо Киро разказва: „Вечерта юнашката дружина потегля от там към запад. Накъде са ходили, на коя страна са се губили горките, не се знае. На сутринта

се намери един от тях умрял в Неданските гори, а друг един тежко ранен, останал в Павликянските ливади...“

Друг съвременник на тези събития — дядо Ангел Илиев Анов от Патреш, си спомня: „През нощта четниците избягаха на юг от Чорчопо по трапа. Там си изспали сукара... После край Именов класенец (в Ямат), на Милановици нивата под лозята, край нивата на Кам бурови (сега лозя), раста на Морянци (в Кичера) и после съветският път за Павликени... През селото (Павликени) минаха, като изкарвали чарпата. Турците не им казаха нищо — само: „Има кой да ги гонят!“

А Илия С. Бобчев в книгата си „По кървавите дри“ пише: „Под закрилата на настаналата нощ, на месеца и звездите, на шите юнаци почват отново своя ношен поход. Те тръгват за пад (от Карапановата кория), минават през горите на село Недан и Бутново... От тук юнаците с авангарда си тръгват по посока на юг, към Павликени...“

Най-подробни и най-близки до историческата истина сведения дава Захари Стоянов в „Четите в България“. Данните му за пътя на четата, въпреки уговорката за грешки в описанията на местностите, си остават най-приемливи. Той отбелязва, че след полунощ, когато четата е пътувала около два часа из землищата на Патреш и Недан, стига до „един широк път, работен наскоро, който прилича на шосе. Волчатът каза, че той, пътят, ще ни заведе при севлиевската бека (Росица)...“

Този път, който преминали четниците или по който са вървели известно време, може би е пътят от Павликени за Свищов. Ако четата се е движела западно край този път, не е възможно да стигне селата Недан и Бутново, както твърди И. С. Бобчев.

Захари Стоянов продължава: „Още един час пътувахме и даде господ да намерим един извор, от който се напихме с вода и си починахме.“ Този извор може би е кладенецът в Дранкуруз (Павликенско землище) или Радке бунар в Павликенското ливаде. Ето какво четем по-нататък: „На пътят не се изпречи едно село турско, разделено на две махали, през средата на което ние минахме.“ Правдиво е това турско село да бъде днешният град Павликени, който през робството е имал две махали: източна — турска, около бейския чифлик и западна — черкезка (сегашната Балканджийска махала).

Бойният път на четата през нощта на 7 срещу 8 юли 1868 година е пълен със загадки и противоречия. С положителност можем да кажем, че от Карапановата кория, следвайки на запад, четата се е движела по най-прекия път на юг и е минала през Павликени, между двете махали, за да стигне сутринта до р. Росица.

Поставяме този въпрос и се надяваме, че противоречията и загадките, свързани с бойния път на четата в тази съблонна нощ, ще се подложат на задълбочено проучване, докато още не е късно.

Рашко ТОДОРОВ
Божан ГЕОРГИЕВ

ВНИМАНИЕ! АВАТОПРОИЗШЕСТВИЯТА СЕ УВЕЛИЧАВАТ

Интервю с началника на Окръжното управление на МВР полковник Атанас Димов

ВЪПРОС: През летния сезон броят на движещите се моторни превозни средства и пешеходците, в сравнение с другите годишни времена, е най-голям, затова искам да поговорим по проблемите на движението.

ОТГОВОР: Проблем е преди всичко фактът, че автопроизшествията се увеличават. Много често водачите на моторни превозни средства, както и пешеходците забравят, че една тяхна грешка води до автопроизшествие с много тежки последици. В резултат на допуснати нарушения на правилата както от страна на водачите, така и на пешеходците досега през тази година са регистрирани 140 автопроизшествия с 18 убити и 104 ранени. Почернели са и сериозно разтревожени повече от 120 семейства. За дълго време са извадени тия хора от производството. Застрашен е животът на много граждани. Нанесени са големи материални щети на народното стопанство.

ВЪПРОС: Кое според Вас е причина за положението?

ОТГОВОР: Бързото каране, неправилното изпреварване и разминаване, неспазването на

предимството и нарушенията на пешеходците са основните причини за автопроизшествията и неиниурното пътуване по улиците и пътищата. Освен това броят на родачите на превозни средства, особено на мотоциклите и любителите-шофьори, расте. Преди окончателното прибиране на превозното средство на постоянното му местодомуване често те употребяват алкохол и създават опасност както за себе си, така и за всички останали участници в движението. С алкохола злоупотребяват и някои водачи, които кормуват автобуси по градските и извънградските линии.

ВЪПРОС: Може ли да разкажете някои конкретни случаи за нарушения от употребили алкохол?

ОТГОВОР: Ще започна с това: през първото шестмесечие на настоящата година на територията на окръга в резултат на употреба на алкохол са регистрирани 12 автопроизшествия с 2 убити граждани, 13 са ранени и са нанесени щети на стойност 1275 лева.

Ето при какви обстоятелства са допуснати някои от регистрираните автопроизшествия:

На 15. II. 1968 г. около 18.00 часа на ул. „Харалампий Стоянов“ — гара Горна Оряховица мотоциклетистът Петър Йорданов Моллов на 24 години от гр. Горна Оряховица се удари по време на движение със собствен си мотоциклет в електрически стълб. В резултат на удара мотоциклетистът наранен десния си крак, а возещата се на второто селло Емилия Стефанова Михайлова получи счуване на десния крак. На мотоциклета са нанесени щети на стойност около 20 лева. Причината за всичко това се оказала употребата на алкохол от Петър Йорданов Моллов.

На завоя до моста на река Росица, край село Горско Косово, на 29. V. 1968 г. около 01.00 часа през нощта катастрофира товарен автомобил ДК № С 92-45, собственост на Геофизична проучвания с временно местодомуване в село Сухиндол. Автомотобилът е бил зачислен на Христо Аспарухов Чолаков от село Сухиндол. Чолаков и другите пътуващи пийнали много хубаво. Управлението на автомобила било претърпяно на шофьора Керим Асанов Исков от село Коевици. Исков също бил пил. На завоя влязъл в край пътната канавка и прегазил из скокните от кабината във време на движението Чолаков и Иван Петков Цветков от село Одрине, Плевенски окръг. В резултат на тежкото нараняване и двамата починаха.

За употреба на алкохол преди и по време на работа от началото на годината досега са лишени от правоуправление 524 водачи на превозни средства.

ВЪПРОС: Оказа се, че алкохолът е най-голям убиец. Как се воюва срещу него?

ОТГОВОР: Да! Но за съжаление трябва да кажа, че твърде често след употреба на алкохол от водачите и лишава немо им от правоуправление, някои техни ръководители вместо да им потърсят административна отговорност, тръгват да ги оправдават и ходатайстват за тях, да настояват за по-лек наказателен или за пълното им отмяне. А всъщност употребата на алкохол е съзнателно замислено нарушение. То застрашава интересите на обществото и сигурността и безопасността на движението.

ВЪПРОС: А как трябва да се подхожда към такива нарушители?

ОТГОВОР: Законът за моторните превозни средства е предвидил само лишаване от правоуправление и други форми на наказателна отговорност не могат да се прилагат.

Нека съобща обаче, че по указание на Министерството на вътрешните работи в бъдеще срокът за лишаване от правоуправление на онези водачи, които за първи път употребяват алкохол или допускат груби нарушения на Правилника за движението по улиците и пътищата, ще бъде не по-малко от 6 месеца.

Обърнато е сериозно внимание да се пресекат пътищата и каналите за упражняване на натиск и ходатайство от страна на ръководителите и близките на нарушителите. Ръководство то на Окръжното управление на МВР увеличава наказанието на онези водачи, за които се търсят форми и начини за омаловажаване на нарушенията.

Освен това въпреки многократните предупреждения в заведенията за обществено хранене не се сервират алкохолни напитки на водачи, които много добре се познават от персонала, или дори са гарирали превозните средства пред самите заведения. А това е също престъпление и безотговорност към обществото.

ВЪПРОС: Ако обичате — нещо и за пешеходците?

ОТГОВОР: Пешеходците, тази най-многобройна категория участници в движението, все още продължават да нарушават правилата. Голяма част от тях мислят, че на улицата те са господари и водачите са длъжни да се движат по тяхна воля и желание. Искам да напомня обаче, че в Правилника за движението ясно и категорично е определено: „Улицата, пътят и площадът са място само за движение на превозните средства, а тротоарът, банкетиът и пешеходната пътека са безопасното и сигурно място за пешеходците“.

Крайно време е водачите на моторни превозни средства и пешеходците да спазват най-точно правилата за движението, което ще ги предпази от алополуки и ще осигури безопасното и сигурно пътуване по улиците и пътищата.

Стефан СТЕФАНОВ

„ГЛАВА НА МОМИЧЕ“

САМО ХОБИ ЛИ Е БИБЛИОМАНИЯТА?

Мнозина наричат и библиоманията (библиофилията, книголюбие) хоби. Наистина понякога това е вярно — събират се често книги, заради самите книги. За да може щастливият собственик да се похвали, че има този или онян роман или че е успял да си набави изчерпана книга — сякаш това вече го прави равен на автора и. Интересуват ни обаче библиоманите. Не спомняме, не и парвенюта, които купуват книги, за да ги наредят в луксозната си библиотечка и да прикрият по такъв начин некултурността си. Не става дума за ученици и хората на изкуството, за които личната библиотечка е работна необходимост. Библиоманията (ст. гр. библиос — книга, мания — лудост) е най-благоприятната лудост, от която може да заболее човек. Тя възниква пиетет към книгата. Капа да я смятат за нещо рядко, ценно, свещено дори. Запознати нени рицар е ценителят, който редовно купува книги. Винаги знае кога и какво ще излезе и как да си го набави. Книгата е идолът, на който се кланя и пред който извършва жертвоприношение. Тя е спестовна та му книжка и леката му кола. Нека да не е прочел всички книги, които има. Нека да не е учен, нито поет, нито дори интелектуалец — защото има и такива случаи. Без да напише един ред, той е внесъл своя принос в областта на културата, като е направил цел и смисъл на живота си хубавата книга.

Познавам много такива хора, но един от тях ще остане за винаги в съзнанието ми — адвокатът Петко Марков от Павликени. Какво удоволствие е човек да го слуша, когато заговори за книги. Ерудицията му се преплита с нотките на юношески възторг. Недоверчивостта му в началото на беседата изчезва и той те загръпва със справки за най-различни издания на една или друга книга.

УЧИТЕЛИТЕ СЕ УЧАТ

По инициатива на отдел „Народна просвета“ при Окръжния комитет на Съюза на учителите в град Елена се провежда практикум с началните учители от окръга по физическо възпитание. На него учителите бяха запознати с редица въпроси на леката атлетика, малките спортни игри, гимнастиката и др.

С интерес се следяха всички часове — и теоретическите, и практическите. За десет дена не е малко да се научат над 60 малки подвижни и щифетни игри, нали? Приятни бяха и занятията, в които се изясняваше техниката на упражняванията, методическата последователност по време на урока.

Гр. Неделчева

за антикварни рядкости, за бещите планове на издателствата. Казах: недоверчивост. Трябвало да е понесъл много намеци, упреци и гаври на еснафите, за да се отпусне така трудно и с такава свенливост да говори за увлечението си. Да, за „трезвите“ заниманията му е лишено от положителна стойност. Най-много, което могат да направят те, е да го попитат за цената на библиотеката му или да го нарекат „хитрец“ и „тадикат“, който един ден ще забогатее от нея. А той е слушал такива кощунствени забележки години наред, бигал е от тях в стаята, където струи мъздор и философско съзерпание от стотиниче токове, вземал е някой от тях, поглеждал го е, изчиствал е праха от него и се е зачитал. Той не е откъсвал като някои други библиотеката като елемент на научните занимания, за да се стреми чрез нея да увери себе си и другите, че по такъв начин се е изравнил с учения. Той просто ги е обикнал — веднъж завинаги — хиландите бели страници, осеяни с черните букви на мисълта. И ги е събирал. Сега е възрастен — единият му син е инженер, другият — студент, а първият вник се учи вече да чете и редовно в отсъствието на дядо си се промъква в забранената стая с томове. Наскоро го видях в книжарницата за съветска литература във Велико Търново. Пак с пакет книги под мишница, пак с жални пръсти разливаша новоязлата книга.

Ал. СПИРИДОНОВ

ЕДИН САМОБИТЕН МАЙСТОР

Мнозина великотърновци го познават, особено по-възрастните. И сега често ще го видите, леко приведен, да се отпраща към Царевец. Това е Леон Филипов.

От преди 70 години е неговата обща към изобразителното изкуство. Син на златар и скулптор, у него от младини се заражда любовта към гравюрата. Започва да рисува и да прави макети от гиле на забележителни сгради във Велико Търново и околностите му. Тези макети имат голяма научна стойност, защото показват несъществуващи, а не паметници и ни оставят напълно достоверни образци.

Въпреки своите 90 години, Леон Филипов продължава да работи и сега. На приключилата е макета му на манастира „Св. Троица“. Нека се надяваме, че изпод чудните му ръце ще излязат и други, още по-вълнуващи творби.

„Св. Димитър“, църквата „Иван Рилски“ на Трапезицата, къщата на господаря Бойка, банята Баш хамам и много други.

Голяма част от неговите макети са откупени от Окръжния исторически музей, а останалите той е подарил в дома си, заедно с много картини и снимки на исторически събития.

Народната власт оцени дългогодишния труд на Леон Филипов и го удостои с „Народен орден на труда“ — златен. Това е високо признание за дългогодишния му труд, обич, която той излъчва.

Нина ИВАНОВА

ВЪПРОСИ НА ЖИЛИЩНОТО СТРОИТЕЛСТВО ВЪВ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Резултатите са тревожни ★ Старите слабости отново проличават ★ Каква е дейността на комисията за качеството ★ Специализиран район за жилищното строителство

Всяка година обемът на жилищното строителство в чертите на окръжния град нараства. Тази година е характерна с по-големия обем жилищно строителство, изпълнявано чрез възлагане. Около 81 на сто от цялото строителство се изпълнява чрез възлагане от ДСО, КЕЧ, „Пътни строители“ и ТПК „Сградострой“ и само около 19

на сто по стопански начин. Около 86 на сто от строителството, изпълнявано чрез възлагане, се пада на Държавната строителна организация. През настоящата година ДСО изпълнява предимно преходно строителство, което ни дава основание да считаме, че ще се постигне по-висока пускова мощност. Но резултатите от първото полугодие показват, че ДСО не е достигнала нито изпълнение на плана по обем, нито по пускова мощност. Отново проличават слабостите, които станаха постоянни спътници в жилищното строителство при довършителните работи на обектите. За първото полугодие ДСО при план 875 000 лв. е изпълнила само 557 600 лв. или 63,72 на сто. От планираните 7 обекта за предаване през полугодията със 143 апартамента са предадени само 2 обекта с 25 апартамента с акт обр. 26, ЖСК „Възход“ е предадена с акт обр. 24 с 8 апартамента. Жилищните блокове „София“ и „Варшава“ са отказани от приемателната комисия с констативни актове поради недовършване на строителните работи, а за обекти като „Надстройка К. Фичето“, ЖСК „Червено знаме“ и „ЕЖБ № 10“ е проблем да се завършат и през третото тримесечие.

Приетите форми на организация на поточно строителство през настоящата година все още се експериментират, като основната слабост тук е оставянето на „големи прозорци“ от време при следващите видове строителни работи по обектите. За някои обекти като „Стамболийски“, „Прага“, „Балванска битка 2“ и др. ДСО не може да осигури необходимата работна ръка, за да започне строителството в договорните срокове. На обектите „Прага“, „Искра 2“ и др. инвеститорите не можаха своевременно да освободят строителните площадки. Все още съществува практиката да се изтеглят бригади от жилищните обекти, без да са завършили докрай работата си и да се изпращат на други обекти.

Важно е въпросът за така наречената „малка механизация“. Не се доставя необходимият брой инструменти от рода на „малката механизация“, които имат голямо приложение в жилищното строителство. По-голямата част от наличните не се поддържа в добър вид и често се ремонтират. Не се търсят начини и форми за уплътняване времето на механизацията.

Въпросът е организацията на жилищното строителство не се поставя на строга научна основа. Радостен е фактът, че ДСО се стреми през тази година да внедри като форма на организация и ръководство на строителното производство широкото използване на мрежовите графици. Но изготвяните мрежови графици не спомогат за оптимизация на решаваните въпроси, защото времетраенето на заложените строителни процеси е близко до това, при което се ползува ръчното изпълнение на строителните процеси; не да

ват напрежение в строителната програма на обектите; не стимулират търсенето на нови форми за съкращаване на факторно време. Този фактор е тясно свързан с подобряването на организационната и стопанската дейност, в краен резултат има спазването или съкращаването на пусковите срокове. Неговото голямо значение можем да илюстрираме само с малкия пример от нашето всекидневие: жилищният блок „София“, отказан от приемателната комисия, замразява средства в размер на 335 700 лв., всеки месец носи скрита загуба от 6714 лв., които биха могли да се насочат отново в жилищното строителство, или това прави още един едностранен апартамента повече за града, ако се спазват пусковите срокове.

Докато качеството на основните видове строителни работи по жилищните обекти е сравнително добро, то качеството на довършителните работи е незадоволително. Независимо от контрола, упражняван от органите на инвеститора, от Инспекцията за държавен технически контрол и БНБ, който не може да бъде повсеместен и постоянен по време, огромна роля тук има да играе вътрешен ведомствен контрол по качеството.

От няколко години в системата на Стройрайон — Велико Търново действа комисия по качеството. Нейната дейност се ограничава до частични проверки във връзка с воденото социалистическо съревнование. При етапа преди две години форма да се използват приемателно-предавателни протоколи между бригадите при завършване на отделните видове строителни работи, която има големи материални и морални стимули между строителните работници, напоследък се прилага формално.

Чувства се все по-осезателно нуждата от изграждане на специализиран район за жилищното строителство, който да бъде комплектуван с високо квалифицирана работна ръка от всички профили и въоръжен с необходимата механизация. Този въпрос е свързан непосредствено с решаването на редица други въпроси, като насочване на жилищното строителство към комплексно застрояване, предварително изпълнение на ниското строителство в районите на бъдещите комплекси, едновременно подаване на всички обекти от даден комплекс на строителната организация от инвеститора, своевременно откриване на финансирането и др. Решаването на този комплекс от въпроси ще създаде възможност жилищното строителство да се постави на строга научна основа. Единствено по този път само може да се постигнат добри резултати, за да престане жилищното строителство да бъде повече тревожен проблем за обществеността на Велико Търново.

Григор ХИТЕВ
технически инспектор при БНБ —
Велико Търново

Изпитание за животновъдите

До юли животновъдите от асеновското стопанство успяха да приключат полугодията с изпълнение на плановете. В днешна, по-добра година тези резултати щяха да радват още повече животновъдите — в сравнение с миналата година те са се придвижили от 18-то на 13-то място сред другите ферми в окръга.

Но сега, въпреки постигнатото, те са повече разтревожени, отколкото успокоени. През последните седмици осезателно се чувстват и тук недостигът на фуражи, отразяващи се чувствително на продукцията. В сравнение със същия период на 1967 г. дневният надой във фермите е спаднал общо с 800 литра. Ако предните месеци се налагаше строг режим при изхранването на фуражите, сега на главния зоотехник Асен Гюлеметов се налага да бъде действително тактичен, за да могат съставните села взаимно да си услужват с дефицитната зелена маса.

Годишната ще бъде трудна не само за изхранването на животните. Оттук ще произлезе и „малката трудност“ — изпитание за животновъдите. Сравнително ниската продукция ще се отрази и на възнаграждението им. Това ще бъде проверка на чувството им за обществена отговорност — ще останат тези, които са готови да посрещнат и изведат до успешен изход борбата с неприятните последици от сушата.

А в асеновските ферми има добри животновъди. Мария Първанова и Димитър Цветков от Асеново надолжа за шестте месеца по-над 50 000 л мляко

при план 47 600 л, телчарите Стефан Димитров, Андрей Хубенов и Ради Колев при план 14 910 кг прираст отчетоха за шестмесечието 19 633. И в Мирово гледачите не се посрамиха — постигнаха запланирания среднодневен прираст в уговането на телетата, а при юниците дори го преизпълниха със 120 грама.

Дажбените таблички, коригирани всеки месец съобразно фуражните възможности и стремежа за икономия, включват сета в изхранването и немалко слама. Меласирането й, ако не нещо ново по-е и неприяно за животновъдите. Но те усърдно спазват препоръката, дадена им от комисията на Окръжния кооперативен съюз, както и за хигиенизирането на оборудването. В Асеново повечето от помешенията вече са светнали във варна белота, предстои почистването и на оборите в Мирово и Новоградче.

Възможностите да се осигурят необходимите количества фураж са малки. Сегашната цена не е оптимистична — ще бъдат осигурени около 400 т сено от заплануваните 1331, 3600 т сенаж при план 4500 и 23 на сто от концентрирания фураж. 7

Но от разговора между главния зоотехник и животновъдния бригадир в Мирово Иван Проданов за предстоящото комплектуване на овците става разбрах най-важното. Ховата тук са си дали добра сметка, че ги очаква една трудна зима и пролет.

Н. ЯМБОЛИЕВА

ХИЛЯДИ ЛИТРИ МЛЯКО НАД ПЛАНА

Държавното земеделско стопанство в Беброво по плана за първото полугодие трябва да осигури 420 000 л краве мляко. До края на шестмесечието са надоели 450 000 литра, от които 416 000 са предадени на народното стопанство. Средно от продуктивна крава за това време са получени по 1601 л при годишен план 2900.

Планираната за годината продукция овче мляко е 177 000 литра. За шестте месеца са получени 164 000, а до 15 юли годишният план бе изпълнен, като е реализиран среден надой по 31 л от овца.

За осигуряване необходимия

фураж за животновъдството ръководството на стопанството взема енергични мерки. Досега е прибрало хиляда тона ливадно и люцерново сено. Направени са 350 т сенаж от люцерна и други зелени тревни. Силажът от царевичната очакваме да достигне хиляда тона. Ожънатата слама от комбайните се балира веднага и почти е прибрана.

За изхранването на овцете сега приготвяме листников фураж. Прибран е вече и всичкия ечемик — 400 т. Прибрани са и първите 100 т зърно овес.

Филип ФИЛИПОВ

зав. отдел „Плано-икономически“ при ДЗС — Беброво

С НАЙ-НИСКА СЕБЕСТОЙНОСТ МЕЖДУ ДУНАВСКИТЕ ПРИСТАНИЩА

Радостни са резултатите от първото полугодие за трудовия колектив на Свищовското пристанище. Планът по най-важния показател „Обработени тонове“ е изпълнен 104,3 на сто.

Този хубав успех на пристанищните работници се дължи на първо място на високата механизация. Докато през 1967 г. 81,7 на сто от обе-

ма на товарите се е обработвал по механичен начин, за полугодията на 1968 г. делът на механизацията е вече 95 на сто. За ниската себестойност е допринесло и директното товарене от шлеп на вагон и от вагон на шлеп. По този начин през тази година са обработени близо 90 на сто от всички товари.

Н. Милчев

РИБОВЪДСТВОТО В ОВЧА МОГИЛА — ДОХОДЕН ОТРАСЪЛ

От няколко години кооперативното стопанство в Овча могила развива един нов отрасъл — рибовъдството, който носи добри доходи. И тази година рибовъдът Антим Генчев и неговият помощник по лониха големи грижи за храненето на рибите и предпазването им от заболяване.

Уловът през този сезон започна много по-рано — още през юни. Причината за това бе чувствително намаленията

вода в язовира и възможността да се осигури за кооператорите прясна риба. Два пъти в седмицата шандовете на кооперативните магазини им предлагат риба. Кооператорите са доволни от грижата, която ръководството на стопанството полага да разнообрази храната им през най-напрежнатия трудов сезон. Вече е продадена 5,5 тона риба.

П. Панчев

ПРОДАВАМ лека кола, двуместна „БМВ“ — запазена. Еленка Парушева, ул. „Величко Костов“ 81, гр. Варна.

ПРОМИШЛЕН КОМБИНАТ—ГОРНА ОРЯХОВИЦА СЪОБЩАВА

на всички строителни организации, ТКЗС, селкоопи и частни лица, че произвежда и в момента разполага на склад с

БЕТОНОВИ ТРЪБИ ЗА КАНАЛИЗАЦИЯ с размери Ф—150 и други.
Търсете бетоновата работилница на Промкомбината — Горна Оряховица, намираща се в село Първомайци до цеха за стъкло.

2—1

НОВООТКРИТОТО ПРОФЕСИОНАЛНО-ТЕХНИЧЕСКО УЧИЛИЩЕ ПО АВТОТРАНСПОРТ—ВЕЛИКО ТЪРНОВО

през учебната 1968—1969 година ще приеме 78 момчета и 12 момичета от Великотърновски окръг. Курсът на обучението е две години. Завършилите получават разред по автомоторство и право на шофьор III клас. Имат право да продължат образованието си и в други учебни заведения.

Приемат се ученици, завършили VIII клас и не по-възрастни от 17 години.

Кандидатите трябва да представят следните документи:

1. Заявление
2. Свидетелство за завършен VIII клас
3. Характеристика от основното училище
4. Документ за предимство (ако има такъв)

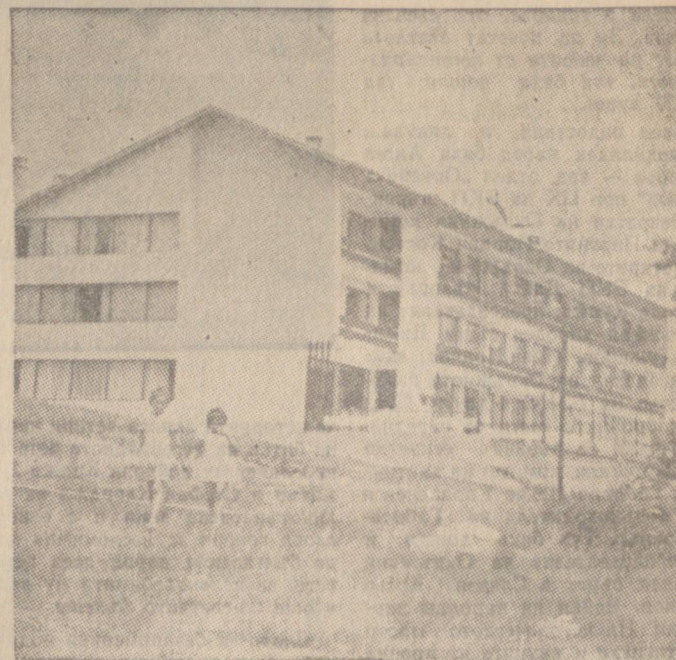
Срок за подаване на документите — 20. VIII. 1968 година. Приемането им става в канцеларията на основно училище „Д. Благоев“ или в отдел „Просвета“ при ГОНС — Велико Търново.

За по-подробни справки ползвайте телефони 61—27, 60—76 и 21—02.

ОТ ДИРЕКЦИЯТА НА УЧИЛИЩЕТО

НАШИТЕ СЕЛИЩА
ПРЕЗ СЛАВНОТО ЧЕТВЪРТ СТОЛЕТИЕ
ОБЩИНА

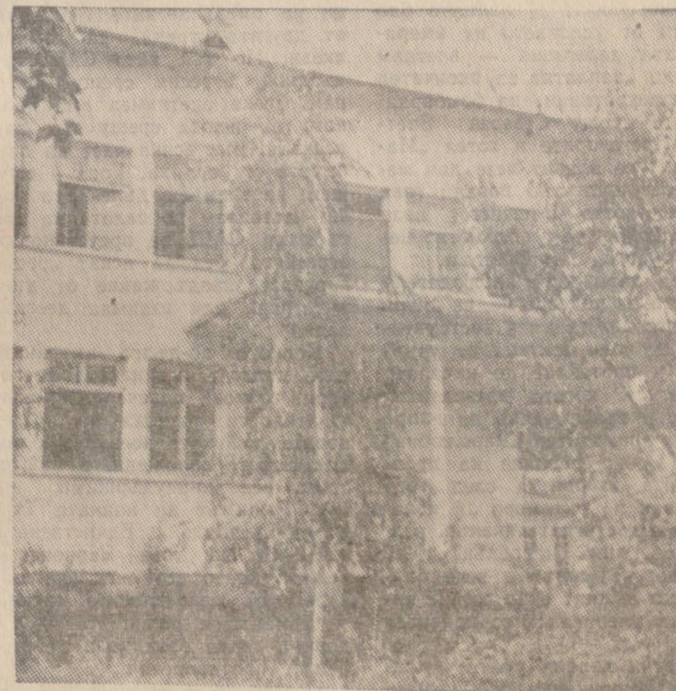
ВОНЕЩА ВОДА

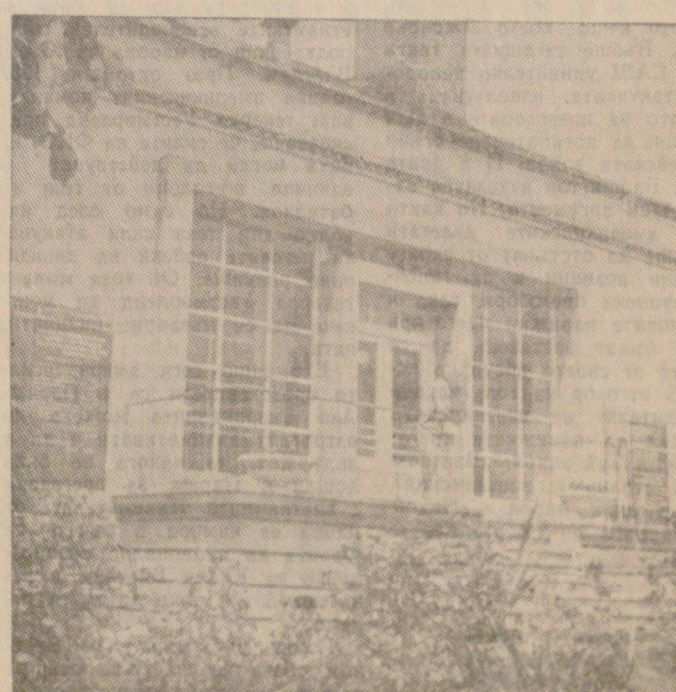
ВОНЕЩА ВОДА ● ПОЧИВНАТА СТАНЦИЯ НА МАШИНОСТРОИТЕЛИТЕ ОТ ДМЗ „ЧЕРВЕНА ЗВЕЗДА“

ВИЛЕВЦИ ● ЗДРАВНИЯТ ДОМ

РАЙКОВЦИ ● УЧИЛИЩНАТА СГРАДА

ВОНЕЩА ВОДА ● МИНЕРАЛНАТА БАНЯ
Снимка: Н. КАЧАКОВ

Следжътвените култури за сенаж

Като следжътвена култура за сенаж маса и силаж у нас масово се отглежда царевица. При наличие на достатъчно топлина и вода за напояване от царевичната и грахово-овесните смеси могат да се получат значителни количества зелена маса. Редната стопанства в нашия окръг — Ресен, Павликени и други — ежегодно засяват значително количество площ с втори култури за зелена маса, но добивите, които получават, са все още незадоволителни — 600 — 1000 кг от декар, като от отделни блокове са достигали до 2000 кг от декар.

УСПЕХИ НА ЧЕЛНИ СТОПАНСТВА

През последните години опитът на някои стопанства в страната показва, че от грахово-овесните смеси те получават 1700—2000 кг/дка зелена маса. Най-висок добив от тази смеска е получен в ТКЗС — Сливко поле — по 2500 кг от 1200 дка площ.

Добивите, които стопанствата в нашия окръг постигат от царевичната, отглеждана като втора култура за сенаж, са икономически неизгодни. Като има предвид положителните и отрицателните страни на тази култура, в станцията заложихме опити за проучването й, както и на сълчогледа.

КАЧЕСТВЕНА ОБРАБОТКА НА ПОЧВАТА

Опитът на кооперативните стопанства в района на ДНС — Павликени показва, че виските добиви на зелена маса от вторите култури се дължат преди всичко на недостатъчните грижи, които се полагат за тях. Обикновено след почистването на селата от блоковете се пристъпва към изораване и сеитба на вторите култури, без да се държи сметка какво е качеството на оранта и сеитбата.

През последните две години в станцията бяха изведени полски проучвания. Изследванията се извършиха на предшественици.

След почистването на блока, за да се получи качествена оран, в зависимост от влажността на почвата се извършваше поливка чрез заливане на мястото. Оранта се извършваше на дълбочина 20—22 см едновременно с брануване. След изораване на мястото се извършваше текущо подравняване и отново брануване, с цел да се разбият евентуално останалите буци.

ТОРЕНЕ

Освен добрата предварителна подготовка на мястото, за получаването на повече зелена маса решаващо значение имат и наличните хранителни вещества в почвата. Това налага преди оранта да бъдат внесени по 40 кг на декар суперфосфат, а непосредствено преди сеитбата — по 30 кг амониева селитра. Тук, както и при първите култури, от значение за добива са и бройките растения в декар, главно при царевичната и сълчогледа. За осигуряването на повече растения в декар сеитбата на тези култури извършваме редовно при междуредие 60 см и в реда растенията оставихме на 15 см. По този начин бяха осигурени около 10 000 растения на декар. Посевната норма при царевичната е 8 кг на декар, а при сълчогледа — 3.

ПОЛИВНИТЕ НОРМИ

Предвид на това, че през летните месеци под влияние на високите температури повърхностният почвен слой пресъхва, бързо, за навременното и редовно поливане на посевите джъдувахме с 20 куб. м на декар. Следващите поливки правехме браздовно при снижението на почвената влажност до 75 процента от определената, полска влажност в коренообитавния почвен слой, или т. н. активен почвен слой. При такъв поливен режим на царевичната ежедно се даваха по 4 поливки, а на останалите култури по три с норма 60—70 куб. м на декар. Посевите прибрахме през втората половина на септември. Средно за две години ние получихме следните добиви: от царевичната — 5985 кг от декар, сълчогледа — 4096.

БОЮ ЛИЧЕВ

директор на Опитната станция по животновъдство — Павликени

